

Rudersdal Forsyning A/S
Skovlytoften 27
2840 Holte

Den 13. august 2018
Sag nr. 16/00232

Korrigeret afgørelse om økonomiske rammer for 2017 efter fusion

Indledning

Vi fastsætter økonomiske rammer for de vandselskaber, der er omfattet af vandsektorloven.

Driver I et vandselskab med både vandforsyningsaktiviteter og spildevandsforsyningsaktiviteter, fastsætter vi en økonomisk ramme for hver forsyningsart. Den økonomiske ramme udmeldes som en samlet indtægtsramme.

Afgørelse

I er omfattet af vandsektorloven (vandsektorlovens § 2, stk. 1), og vi har derfor fastsat en økonomisk ramme, der udgør de samlede, årlige indtægter, som I må opkræve i 2017 (vandsektorlovens § 6, stk. 1).

I 2017 udgør jeres indtægtsramme: 71.281.336 kr.

Indtægtsrammen er opgjort inklusive afgifter men eksklusive moms.

Begrundelsen finder I på de følgende sider.

**KONKURRENCE- OG
FORBRUGERSTYRELSEN**
Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

Tlf. 41 71 50 00
Fax 41 71 51 00
CVR-nr. 10 29 48 19
vand@kfst.dk
www.kfst.dk

FORSYNINGSSSEKRETARIATET

Forsyningssekretariatet
er en del af Konkurrence-
og Forbrugerstyrelsen.

Indhold

Sagsfremstilling	3
Begrundelse	5
Oversigt over den økonomiske ramme for 2017	6
Grundlag	7
Individuelt effektiviseringskrav	13
Generelt effektiviseringskrav	21
Historisk over- eller underdækning	22
Korrektion af prisloft 2015	23
Kontrol af prisloft 2015	25
Klagevejledning	26

Sagsfremstilling

I har i indberetningsperioden den 1. april 2016 – 15. maj 2016 indberettet en række oplysninger til brug for fastsættelsen af økonomiske rammer for 2017 (ØR-bekendtgørelsens § 17, stk. 1).

Vi har på baggrund af de indsendte oplysninger udarbejdet et udkast til afgørelse.

Udkastet til afgørelsen er sendt i høring den 15. november 2016 med to ugers høringsfrist.

I har afgivet høringssvar den 29. november 2016, som er inden for fristen. I høringsfasen er I fremkommet med bemærkninger til følgende områder:

- Grundlag
- Individuelt effektiviseringskrav
- Korrektion af prisloft 2015
- Mangel på vejledende rammer (behandles under Begrundelse)

Jeres bemærkninger behandles under de enkelte områder.

Vi har den 19. juli 2017 sendt korrigeret afgørelse på baggrund af en ændring af opgørelsen af jeres individuelle effektiviseringskrav. Baggrunden og begrundelsen for ændringen fremgår af afsnittet Individuelt effektiviseringskrav.

Eventuelle andre ændringer er alene af sproglig/grammatisk karakter eller uddybende i forhold til det allerede angivne.

Overtagelse af private kloakanlæg

Vi traf den 19. juli 2017 en korrigeret afgørelse om økonomiske rammer for 2017.

I har den 13. december 2017 indsendt en ansøgning om fusion som følge af, at I har overtaget to private kloakanlæg. Det fremgår af det indsendte materiale, at I har underskrevet en aftale om overtagelse af et privatkloakanlæg ved Henriksholm Alle og Nærumgårdsvej vederlagsfrit i slutningen af 2016.

Et vandselskabs hele eller delvise overtagelse af et andet selskabs forsyningsområde eller væsentlige dele af et andet selskabs aktiver kan betragtes som en fusion og behandles efter § 24, stk. 1 (ØR-bekendtgørelsens § 24, stk. 2).¹

¹ Bkg. nr. 938 af 28/06/2018

Den reviderede økonomiske ramme for 2017 er fastsat på baggrund af den korrigerede afgørelse af den 19. juli 2017, og på baggrund af de oplysninger, som I har indsendt til os i forbindelse med jeres ansøgning om fusion som følge af overtagelse af private kloakanlæg.

Der er foretaget ændringer i følgende afsnit:

- Oversigt over den økonomiske ramme for 2017
- Grundlag
- Individuelt effektiviseringskrav
- Generelt effektiviseringskrav

De relevante afsnit starter med overskriften Overtagelse af private kloakanlæg. Der er ikke foretaget ændringer i de resterende afsnit.

Udkastet til afgørelse er sendt i høring 21. juni 2018 med to ugers høringsfrist. Der kan alene gives høringssvar til de ændringer, der er foretaget som følge af fusionen.

Høringssvar

I har afgivet høringssvar den 6. juli 2018. I høringsfasen er I fremkommet med bemærkninger til afsnittet Grundlag.

Jeres bemærkninger er derfor behandlet under afsnittet Grundlag.

Vi har den 13. august 2018 sendt jeres endelige afgørelse.

Begrundelse

Vi har fastsat jeres økonomiske ramme med hjemmel i vandsektorloven² samt bekendtgørelse om økonomiske rammer for vandselskaber (herefter ØR-bekendtgørelsen).³

I har indberettet en årlig debiteret vandmængde på over 800.000 m³. Det betyder, at vi skal fastsætte en *indtægtsramme* for jer (ØR-bekendtgørelsens § 4), og at I samtidig er omfattet af den *totaløkonomiske benchmarking* (ØR-bekendtgørelsens § 6).

Indtægtsrammen udgør en beløbsmæssig grænse for jeres samlede indtægter og er opgjort på baggrund af jeres samlede omkostninger til drift og anlæg til indvinding, behandling, transport og levering af vand mod betaling, herunder salg af vand til andre vandselskaber (ØR-bekendtgørelsens § 1, stk. 2).

Afgørelsen om jeres indtægtsramme for 2017 er delt op, således at *begrundelsen* for de fastsatte beløb fremgår af de følgende afsnit, mens selve *beregningen* af indtægtsrammen fremgår af bilag A.

Høringssvar

I har i høringssvaret efterspurgt, hvornår I kan forvente at modtage de vejledende økonomiske rammer for de to efterfølgende år.

Vi bemærker, at de vejledende økonomiske rammer for de efterfølgende to år bliver sendt til jer samtidig med jeres afgørelser. Dette har hele tiden været intentionen, idet der er tale om vejledende økonomiske rammer. Det har således ikke været hensigten, at de vejledende økonomiske rammer skulle i høring hos jer.

² Lov nr. 469 af 12/06/2009 med senere ændringer

³ Bkg. nr. 1235 af 10/10/2016

Oversigt over den økonomiske ramme for 2017

Oversigt over den økonomiske ramme				
Grundlag til brug for fastsættelsen af den økonomiske ramme for 2017	73.201.574	kr.		
- heraf ikke-påvirkelige omkostninger	12.561.649	kr.		
Individuelt effektiviseringskrav	0	kr.		
Generelt effektiviseringskrav	821.873	kr.		
Samlede omkostninger i alt	72.379.700	kr.	72.379.700	kr.
Historisk over- eller underdækning				
Tillæg/fradrag for historisk over- eller underdækning	603.172	kr.	603.172	kr.
Korrektion af prisloft 2015				
Korrektion af faktiske 1:1 omkostninger i 2015	370.482	kr.		
Korrektion af faktiske nettofinansielle poster i 2015	-212.954	kr.		
Korrektion af faktiske driftsomkostninger til miljø- og servicemål i 2015	-460.326	kr.		
Korrektion af faktiske driftsomkostninger til medfinansiering af klimatilpasningsprojekter i 2015	-108.117	kr.		
Korrektion af tillæg for planlagte investeringer vedrørende 2015	139.712	kr.		
Samlet korrektion af budgetterede omkostninger i 2015	-271.204	kr.	-271.204	kr.
Korrektion i forhold til tidligere indtægtsramme				
Korrektion for overholdelse af indtægtsrammen i prisloft 2015	-1.430.332	kr.	-1.430.332	kr.
Økonomisk ramme for 2017			71.281.336	kr.

Grundlag

Jeres økonomiske rammer for 2017 er fastsat med udgangspunkt i jeres indberettede faktiske driftsomkostninger i 2013-2015 suppleret med oplysninger fra jeres tidligere fastsatte prislofter eller indtægtsrammer (ØR-bekendtgørelsens § 17, stk. 2).

Vi har endvidere indregnet det historiske investeringstillæg og tillægget for gennemførte investeringer i perioden 2010-2015 (ØR-bekendtgørelsens § 17, stk. 2).

Den økonomiske ramme er endelig tilpasset jeres eventuelle tilknyttede aktiviteter, som fra 1. januar 2017 udføres inden for jeres vandselskab (ØR-bekendtgørelsens § 17, stk. 3).

Vi offentliggør hvert år senest den 1. juli den beregnede pristalsregulering og produktivitetsudvikling. Resultatet er offentliggjort på www.kfst.dk/vandtilsyn.⁴

Jeres økonomiske ramme er fastlagt ud fra de principper, der fremgår af notatet ”Metode til at fastlægge et nyt økonomisk grundlag for vandselskaber”, som er offentliggjort på www.kfst.dk/vandtilsyn.⁵

Høringssvar

I har i jeres høringssvar haft kommentarer til følgende:

- Undersøgelsesudgifter i forbindelse med fusion
- Fastsættelsen af niveauet for finansielle omkostninger
- Afgift til Forsyningssekretariatet
- Efterslæb på investeringer

Undersøgelsesudgifter i forbindelse med fusion

I har i jeres høringssvar angivet, at I har indberettet undersøgelsesudgifter i forbindelse med fusion. Denne omkostning er imidlertid blevet afvist med den begrundelse, at den ikke var budgetteret.

I mener, at omkostningen skal indgå som en ikke-påvirkelig omkostning i jeres økonomiske ramme for 2017.

I 2016 forventer I at have omkostninger til undersøgelsesudgifter i forbindelse med fusion på ca. 630.000 kr.

De omkostninger I har afholdt i 2015 til undersøgelsesudgifter i forbindelse med fusion, kan ikke indgå som en ikke-påvirkelig omkostning i jeres økonomiske rammer for 2017, da I ikke har haft budgetteret med denne omkostning. Omkostningen indgår imidlertid i jeres faktiske driftsomkostninger for 2015 og dermed også i fastlæggelsen af jeres økonomiske grundlag.

⁴ <http://www.kfst.dk/Vandtilsyn/Oekonomiske-rammer/Analyser>

⁵ <http://www.kfst.dk/Vandtilsyn/Oekonomiske-rammer/Nyt-oekonomisk-grundlag>

Der er i ØR-bekendtgørelsen ikke hjemmel til at indregne jeres forventede omkostninger i 2016 til undersøgelsesudgifter i forbindelse med fusion i jeres økonomiske ramme.

Jeres økonomiske ramme kan blive justeret ved ændringer i de ikke-påvirkelige omkostninger (ØR-bekendtgørelsens § 9, stk. 5), som undersøgelsesudgifter i forbindelse med fusion er en del af. Det er imidlertid først, når I giver Forsyningssekretariatet meddelelse herom i forbindelse med indsendelsen af årsregnskabet, at ændringen kan blive foretaget. Det er således først, når I kan dokumentere undersøgelsesudgifterne i forbindelse med fusion afholdt i 2016, at vi justerer den økonomiske ramme herfor.

Vi har på den baggrund ikke foretaget nogen ændringer i jeres økonomiske grundlag.

Fastsættelsen af niveauet for finansielle omkostninger

I har i jeres høringssvar angivet, at I ikke er enige i den fremgangsmåde, vi har anvendt til beregning af jeres renteomkostninger i jeres nye økonomiske grundlag. I angiver endvidere, at I forventer at skulle betale låneprovision med tilbagevirkende kraft fra 2010 til 2016 på 2.910.000 kr., og at I fremover skal betale 1,5 pct. i låneprovision af restgælden samt en stiftelsesprovision ved låneoptagelse på 1 pct.

Det økonomiske grundlag skal fastlægges ud fra jeres faktiske driftsomkostninger for årene 2013 til 2015 suppleret med oplysninger fra de tidligere fastsatte prislofter eller indtægtsrammer (ØR-bekendtgørelsen § 17). Der er således ikke hjemmel til at indregne renteomkostninger forbundet med lån optaget i 2015, eller i løbet af 2016, hvor rentebetalingen først falder i 2016 eller senere, i det økonomiske grundlag. Jeres renteomkostninger til allerede optagne lån, hvor der faktisk er afholdt omkostninger, indgår i jeres økonomiske ramme.

I anfører, at perioden 2013 til 2015, i forbindelse med fastsættelsen af de økonomiske rammer, alene skal ses i forhold til driftsomkostninger. I anfører yderligere, at i forhold til andre omkostninger, der ikke er driftsomkostninger, er der ikke angivet en tilsvarende begrænsning. Da finansielle omkostninger skal anses for en omkostning for sig selv, og ikke en del af driftsomkostningerne, er der ikke grundlag for at antage finansielle omkostninger som omfattet af begrebet faktiske driftsomkostninger. Dermed er medregningen af disse ikke begrænset til perioden fra 2013 til 2015.

Formålet med at anvende perioden fra 2013 til 2015 er at sikre de mest aktuelle tal til beregningerne og samtidigt sikre, at der ikke er mulighed for at påvirke omkostningerne, som indgår i grundlaget for de fremtidige økonomiske rammer efter loven var vedtaget. Vandsektorloven trådte i kraft den 1. marts 2016 og på det tidspunkt var regnskabet for 2015 afsluttet. Derfor er 2015 det seneste år der indgår omkostninger for i de

økonomiske rammer. Det fremgår endvidere af bemærkningerne til vandsektorloven, at der ved fastsættelsen af de økonomiske rammer for 2017 skal tages udgangspunkt i oplysninger om vandselskabets faktiske og budgetterede omkostninger i 2013 til 2015. Der er således tale om alle omkostninger og ikke en begrænsning til alene driftsomkostninger.

I henviser endvidere i høringsnotatet til ministersvaret på spørgsmål 3 til vandsektorloven. Heri fremgår, at de nye rammer skal dække omkostninger til drift og anlæg, herunder også hidtidige investeringstillæg og at det implicit ligger heri, at allerede optagne lån indgår i fastsættelsen af de nye økonomiske rammer. Det er vores vurdering, at der henvises til de finansielle omkostninger, som allerede er inkluderet i de hidtidige indtægtsrammer, og ikke at der er tale om at finansielle omkostninger fra nye lån skal inkluderes.

Videre henvises i høringsnotatet til et ministersvar på spørgsmål 27 hvori det fremgår, at alle tillæg inklusiv de planlagte og igangsatte skal indgå i fastsættelsen af det nye grundlag. Vandselskaber har mulighed for at søge om at få godkendt tillæg til planlagte investeringer (ØR-bekendtgørelsen § 16, stk. 5-7). Der er således en specifik hjemmel til at indregne tillæg for nye investeringer samt de finansielle omkostninger forbundet hermed.

Såfremt det ikke er muligt for jer at betale afdrag og renter forbundet med jeres investeringer kan I søge om at få et supplerende tillæg til den økonomiske ramme til at dække afdrag og renter på jeres investeringer (ØR-bekendtgørelsens § 11, stk. 6). I kan finde ansøgningsblanketten i VandData.

Vi har på den baggrund ikke foretaget nogen ændringer i jeres økonomiske grundlag.

Afgift til Forsyningssekretariatet

I har i jeres høringssvar angivet, at I ikke mener, det er korrekt at anvende betalingen til Forsyningssekretariatet i 2015 i fastlæggelsen af det økonomiske grundlag, men at niveauet skal fastlægges ud fra den nye betalingsstruktur. Det vil ifølge jer give et mere retvisende billede, være i overensstemmelse med hensynet om gennemsigtighed i afgørelserne og være til fordel for takstfastsættelsen. I angiver, at jeres betalinger til Forsyningssekretariatet er steget fra 20.164 kr. i 2015 til 54.262 kr. i 2016.

I angiver, at perioden 2013 til 2015, i forbindelse med fastsættelsen af de økonomiske rammer, alene skal ses i forhold til driftsomkostninger, og at der i forhold til andre omkostninger ikke er en tilsvarende begrænsning, herunder blandt andet for afgift til Forsyningssekretariatet.

Formålet med at anvende perioden fra 2013 til 2015 er at sikre de mest aktuelle tal til beregningerne og samtidigt sikre, at der ikke er mulighed for at påvirke omkostningerne, som indgår i grundlaget for de fremtidige

økonomiske rammer efter loven var vedtaget. Vandsektorloven trådte i kraft den 1. marts 2016 og på det tidspunkt var regnskabet for 2015 afsluttet. Derfor er 2015 det seneste år der indgår omkostninger for i de økonomiske rammer. Det fremgår endvidere af bemærkningerne til vandsektorloven, at der ved fastsættelsen af de økonomiske rammer for 2017 skal tages udgangspunkt i oplysninger om vandselskabets faktiske og budgetterede omkostninger i 2013 til 2015. Der er således tale om alle omkostninger og ikke en begrænsning til alene driftsomkostninger.

Jeres betaling til Forsyningssekretariatet er en del af jeres ikke-påvirkelige omkostninger. Disse omkostninger kan vi justere, hvis der sker ændringer i dem, såfremt I meddeler det til os i forbindelse med indsendelsen af jeres årsregnskab (ØR-bekendtgørelsen § 9 stk. 5). Justeringer i jeres økonomiske ramme kan derfor alene foretages på baggrund af faktiske afholdte omkostninger.

Det følger således af ØR-bekendtgørelsen, at niveauet for de ikke-påvirkelige omkostninger kan justeres løbende, men at justeringerne skal foregå på baggrund af faktiske afholdte omkostninger. Det er derfor vores vurdering, at der ikke er hjemmel til at foretage ændringer i jeres grundlag på baggrund af jeres budgetterede omkostninger til betaling til Forsyningssekretariatet i 2017.

Vi har på den baggrund ikke foretaget nogen ændringer i jeres økonomiske grundlag.

Efterslæb på investeringer

I har i jeres høringssvar angivet, at I har fået udarbejdet en investeringsprofil som viser, at I skal renovere for 39 mio. kr. om året i 2016 til 2025, men at I kun får 35 mio. kr. til investeringer i jeres økonomiske ramme.

Der er i den nye bekendtgørelse om økonomiske rammer skabt mere fleksibilitet for selskaber til at kunne anvende de samlede indtægter frit mellem drift og anlæg. Et eventuelt driftsoverskud kan derfor anvendes til at finansiere investeringer. Samlet set skal I dog overholde indtægtsrammen inden for kontrolperioden.

For at kunne muliggøre, at nå en investeringsprofil for 39 mio. kr. årligt med en investeringsramme på 35 mio. kr., er det en mulighed at optage lån til at dække omkostningerne. Dermed reduceres de årlige omkostninger til afdraget på lånet, hvilket frigiver likviditet til at foretage de nødvendige investeringer.

Såfremt det ikke er muligt for jer at betale afdrag og renter forbundet med jeres investeringer kan I søge om at få et supplerende tillæg til den økonomiske ramme til at dække afdrag og renter på jeres investeringer (ØR-bekendtgørelsens § 11, stk. 6). I kan finde ansøgningsblanketten i VandData.

Vi har på den baggrund ikke foretaget nogen ændringer i jeres økonomiske grundlag.

Korrektion af investeringer fra 2014

I har i indberetningen anmodet om at få korrigeret tre investeringer, der er gennemført i 2014.

Vi har foretaget denne korrektion, så de korrigerede afskrivninger indgår fremadrettet.

Investeringerne, der er blevet korrigeret er følgende:

- Forsinkelsesbassiner, lukkede med automatisk rensning og SRO Miljøklasse A (500-1.000 m³) – Konstruktioner med en korrigeret anskaffelsespris på 11.098.156 kr.
- Forsinkelsesbassiner, lukkede med automatisk rensning og SRO Miljøklasse A (500-1.000 m³) - Mek/EL med en korrigeret anskaffelsespris på 667.018 kr.
- Forsinkelsesbassiner, lukkede med automatisk rensning og SRO Miljøklasse A (500-1.000 m³) – SRO med en korrigeret anskaffelsespris på 571.730

Korrektionerne indgår i afskrivningen af de gennemførte investeringer som benyttes i grundlaget.

Opgørelsen af jeres grundlag fremgår af bilag B samt fane 3 i bilag A. Jeres investeringsoverblik fremgår af bilag C.

Overtagelse af private kloakanlæg

Som følge af jeres overtagelse af private kloakanlæg ved Henriksholm Alle og Nærumgårdsvej er der sket en forhøjelse af jeres økonomiske ramme for 2017.

I har alene indsendt et overblik over de overtagne anlægsaktiver i forbindelse med jeres overtagelse af de to private kloakanlæg. I har ikke ansøgt om forhøjelse af driftsomkostninger og finansielle omkostninger.

Da I ikke har de nøjagtige priser på de pågældende anlægsaktiver, har vi anvendt et pris- og levetidskatalog for at værdiansætte jeres overtagne anlægsaktiver. Selvom der er tale om anlægsaktiver fra 2016, som vi normalt vil betegne som gennemførte investeringer, har vi benyttet et pris- og levetidskatalog til værdiansættelsen. Vi har placeret anlægsaktiverne under 2009 i pris- og levetidskataloget.

I henhold til beregningen i pris- og levetidskataloget er værdiansættelsen for anlægsaktiverne ved Henriksholm Alle 104.283 kr. i 2009-prisniveau, som er prisfremskrevet til 114.538 kr. i 2017-prisniveau. Endvidere er værdiansættelsen i henhold til beregningen i pris- og leve-

tidskataloget for anlægsaktiverne ved Nærumgårdsvej 18.316 kr. i 2009-prisniveau, som er prisfremskrevet til 20.117 kr. i 2017-prisniveau.

Bemærk, at pris- og levetidskatalogerne alene er anvendt til at værdiansætte de overtagne anlægsaktiver. De skal således ikke anses som et normalt pris- og levetidskatalog, men udelukkende til at beregne værdien af jeres overtagne anlægsaktiver.

Værdiansættelsen af anlægsaktiverne ved Henriksholm Alle og Nærumgårdsvej fremgår af bilagene 1 og 2.

Høringssvar

I har i jeres høringssvar angivet, at de overtagne anlægsaktiver er placeret under årstal 2009 i pris- og levetidskataloget, og I ikke har nogen bemærkninger til værdiansættelsen af aktiver og den fremskrivning af værdiansættelsen, der foretages fra 2009-niveauet til 2017-niveauet.

I angiver imidlertid, at metoden dog har den konsekvens, at afskrivningerne beregnes fra 2010 indtil 2084 – 75 år, som er standardlevetiden for de pågældende aktiver. Når anlægsaktiverne overtages i slutningen af 2016 burde 1. års afskrivning efter jeres vurdering være 2017 og sidste års afskrivninger 75 år senere, hvilket er år 2091.

Vi anvender standardlevetiden på 75 år til at beregne en afskrivning og til at fastsætte et tillæg til jeres anlægsinvesteringer i grundlaget. Grundlaget er fast. Det har derfor ingen betydning, om afskrivningerne beregnes fra 2010 eller 2017.

Derudover har I angivet, at I ikke har ansøgt om forhøjelse af driftsomkostninger og finansielle omkostninger, da I ikke på nuværende tidspunkt har kendskab til størrelsen af disse omkostninger.

I beder os om at anvise muligheden for fremadrettet at kunne få indregnet disse driftsomkostninger. I spørger også ind til, hvilke omkostninger, der skal medregnes og fra hvilket tidspunkt.

Når I har afholdt faktiske driftsomkostninger og finansielle omkostninger, der kan henføres til jeres overtagelse af de private kloakanlæg, kan I ansøge om tillæg til disse omkostninger som følge af udvidelse af jeres forsyningsområde (ØR-bekendtgørelsens § 11, stk. 4).

I kan ansøge om tillæg i forbindelse med indberetningen til de økonomiske rammer fra 1. marts til 15. april hvert år.

Vi har på denne baggrund ikke foretaget nogen ændringer i opgørelse af jeres grundlag.

Opgørelsen af grundlaget efter overtagelse af de private kloakanlæg fremgår af bilag A, fane 3.

Individuelt effektiviseringskrav

Vi offentliggør hvert år grænsen for, hvornår et vandselskab betragtes som effektivt. Resultatet og benchmarkingmodellen er offentliggjort på www.kfst.dk/vandtilsyn.⁶

I har under den totaløkonomiske benchmarking opnået en effektivitet, som er lavere end den offentliggjorte grænse. Vi har derfor korrigeret jeres indtægtsrammer med et individuelt effektiviseringskrav (ØR-bekendtgørelsens § 9, stk. 1, 1. pkt.).

Vi fastsætter det individuelle effektiviseringskrav på baggrund af det beregnede effektiviseringspotentiale i den totaløkonomiske benchmarking.

Høringssvar

I har i jeres høringssvar haft kommentarer til følgende:

- Prisfremskrivning
- Effektiviseringspotentialer på særlige forhold
- Indhentningstiden for effektiviseringspotentialer

Prisfremskrivning

I angiver, at I opfordrer os til at foretage effektivisering af drifts- og anlægsomkostninger inklusiv finansielle omkostninger før indeksreguleringen.

I benchmarkingmodellen finder vi et effektiviseringskrav ved at udregne et effektivt niveau og efterfølgende holde dette niveau op imod jeres grundlag. Det effektive niveau angiver, hvilke omkostninger I ville have haft, hvis I var fuldt effektive. Differencen mellem jeres grundlag og det effektive niveau er dermed jeres potentiale som kan effektiviseres.

For at tage differencen mellem to tal skal de være i samme prisniveau. I vores benchmarkingmodel har vi valgt at anvende et 2015 prisniveau. Det vil sige, at både det effektive niveau og grundlaget er i 2015 prisniveau når denne difference findes. Resultatet heraf er jeres potentiale i 2015 prisniveau. Ud fra dette potentiale udregnes jeres krav i procent.

I de økonomiske rammer anvender vi kravet i procent på indtægtsrammen i 2017 prisniveau. Denne metode er valgt, da kravet skal stilles til indtægtsrammen i 2017. Kravet bliver dermed i 2017 prisniveau. Hvis kravet i stedet var blevet fundet i 2015 prisniveau, som I foreslår, ville vi efterfølgende skulle prisfremskrive det til 2017 prisniveau, så det ville være muligt at trække det fra indtægtsrammen. Resultatet af disse to metoder, giver det samme resultat.

⁶ <http://www.kfst.dk/Vandtilsyn/Benchmarking/Modelbeskrivelse-og-resultater/Benchmarking-2017>

Det er vores vurdering, at det ikke har betydning, hvilken rækkefølge der anvendes, da både krav og indtægtsramme skal være i 2017 prisniveau. På baggrund af ovenstående foretager vi ikke en ændring af jeres økonomiske ramme.

Effektiviseringspotentialer på særlige forhold

I har i jeres høringssvar angivet, at I ikke mener, at der er grundlag for at antage, at effektiviseringspotentialer på særlige forhold er lig med effektiviseringspotentialer på de omkostninger der indgår i benchmarkingmodellen. I anfører yderligere, at effektiviseringspotentialer på de særlige forhold derfor bør sættes lig nul, således at der ikke skal stilles et individuelt effektiviseringskrav til omkostningerne.

Der skal stilles et effektiviseringskrav til de særlige forhold (ØR-bekendtgørelsen § 9). Effektiviseringskravet skal stilles på baggrund af det effektiviseringspotentialer, som er beregnet i benchmarkingmodellen. Formålet med de særlige forhold er at tage individuelt hensyn til omkostninger der er særlige, som har økonomisk betydning for selskabet, og som modellen ikke tager tilstrækkelig højde for. Omkostninger, som følger af særlige forhold, kan der derfor ikke beregnes et præcist effektiviseringspotentialer på, og der tages derfor et særligt hensyn til dem i benchmarkingmodellen.

Formålet med benchmarkingmodellen er at give et samlet billede af et selskabs potentialer, det er ikke at måle på de enkelte omkostninger. Vi har derfor vurderet, at det effektiviseringspotentialer, der er gældende for de omkostninger, der er med i benchmarkingmodellen, er repræsentativt for hele selskabet. Dermed gælder dette effektiviseringspotentialer ligeledes for omkostningerne til særlige forhold. Det er i øvrigt op til selskabet at efterleve effektiviseringskravene ved selv at identificere aktiviteter, som kan effektiviseres. Dette forhold bestemmer Forsyningssekretariatet ikke.

Det er vores vurdering, at ovenstående ikke giver anledning til ændringer i effektiviseringskravet.

Indhentningstiden for effektiviseringspotentialer

I har i jeres høringssvar angivet, at indhentningshastigheden for effektiviseringspotentialer på henholdsvis drift og anlæg skal fordeles, så det svarer til fordelingen af de totale omkostninger mellem drift og anlæg i stedet for den ligelige fordeling, vi har antaget.

I forbindelse med høringen til benchmarkingmodellen anvendte vi en lineær sammenhæng mellem fordelingen af omkostningerne og potentialerne på selskabsniveau, som svarer til den model, I foreslår. Vi har efterfølgende vurderet, at der er en række forhold, der udover fordelingen af omkostninger ligeledes skal have indflydelse på indhentningshastigheden.

Vi har fastsat indhentningsperioden for det individuelle effektiviseringspotentiale til 8 år. Uanset indhentningshastigheden, kan det individuelle effektiviseringskrav maksimalt udgøre 2 pct. årligt, og dermed tages der allerede her et væsentligt forsigtighedshensyn til selskabernes effektiviseringsproces.

Indhentningshastigheden har betydning for størrelsen af det individuelle effektiviseringskrav, som fastsættes med udgangspunkt i det individuelle effektiviseringspotentiale. En lav indhentningshastighed betyder, at selskabet skal indhente effektiviseringspotentialet over en længere periode, sammenlignet med en højere indhentningshastighed. Dermed fører en lavere indhentningshastighed alt andet lige til et lavere individuelt effektiviseringskrav.

Indhentningsperioden på 8 år er fastsat med udgangspunkt i følgende faktorer:

- 1) Driftsomkostningerne udgør mellem 50-65 pct., mens anlægsomkostningerne udgør mellem 35-50 pct. for drikke- og spildevandsselskaberne.
- 2) Potentialet på driftsomkostningerne udgjorde ca. 593 mio. kr. i den tidligere benchmarkingmodel, som alene var baseret på driftsomkostninger. I den nuværende totaløkonomiske benchmarkingmodel, hvor også anlægsomkostningerne indgår, er potentialet beregnet til ca. 558 mio. kr. Det samlede potentiale i den totaløkonomiske benchmarkingmodel udgøres således hovedsageligt af et potentiale på driftsomkostningerne.
- 3) Omsætningen i anlægsaktiverne er steget med ca. 24 pct. fra 2013-2015. Det indikerer en stigning i udskiftningen af anlægsmassen, hvilket er i tråd med, at selskaberne står overfor at indhente et investeringsefterslæb.
- 4) Selskabernes faktiske effektiviseringer på driftsomkostningerne udgjorde årligt 280 mio. kr. i perioden 2010-2014, hvilket svarer til 2,33 pct. af den samlede indtægtsramme uden ikke-påvirkelige omkostninger i 2017.

Indhentningshastigheden er beregnet ved at dividere den del af effektiviseringspotential på henholdsvis drifts- og anlægsomkostninger, som årligt kan effektiviseres, med 2: $(0,25+0,0153)/2 = 0,1327$. Dette er efterfølgende afrundet til 12,5 pct., som svarer til, at potentialet skal indhentes på 8 år.

Da det årlige individuelle effektiviseringskrav maksimalt kan udgøre 2 pct. af indtægtsrammen betyder det i praksis, at selskaber med et individuelt effektiviseringspotentiale på 16 pct. får mere end 8 år til at indhente potentialet.

Som anført i punkt 1 har nogle selskaber en højere vægt af anlægsomkostninger end driftsomkostninger, hvilket kan tale for, at indhentnings-

perioden skulle være længere end 8 år, da indhentningshastigheden på anlægsomkostninger er væsentligt lavere end på driftsomkostningerne.

På den anden side ligger effektiviseringspotentialer i stor udstrækning på driften, jf. punkt 2, hvilket taler for en kortere indhentningsperiode end 8 år, da det vurderes, at driftspotentialer kan indhentes over 4 år (men maksimalt 5 pct. årligt). Samtidigt er investeringerne i sektoren stigende, jf. punkt 3, hvilket indikerer, at selskaberne kan påvirke mere end 1,53 pct. af deres anlægsomkostninger årligt. Begge forhold indikerer, at indhentningshastigheden kan være højere end 8 år.

Dertil kommer, at selskaberne har effektiviseret 280 mio. kr. årligt siden 2010 alene på driften, jf. punkt 4. Når det omregnes til effektiviseringer på totalomkostningerne, svarer dette til årlige faktiske effektiviseringer på 2,33 pct., hvilket er højere end det maksimale individuelle krav på 2 pct. årligt.

Det er på baggrund af ovenstående vores vurdering, at en indhentningsperiode på 8 år er konservativ og realistisk. Vi fastholder derfor denne indhentningsperiode.

Særlige forhold

Ved fastsættelsen af jeres individuelle effektiviseringspotentialer tages der blandt andet hensyn til eventuelle særlige forhold. Der er tale om et særligt forhold, hvis I udfører en aktivitet, som medfører en ekstra omkostning med stor økonomisk betydning for jer. Et særligt forhold skal leve op til følgende fire krav for at blive godkendt⁷:

- Rammebetingelse
- Særlighed
- Dokumentation
- Væsentlighed

I har angivet følgende særlige forhold:

- Belastning på renseanlæg: 1.128.360 kr.
- Infrastrukturprojekt
- Husleje
- Leje af grunde

Belastning på renseanlæg

I har i indberetningen til de økonomiske rammer for 2017 søgt om særlige forhold til forhøjet belastning på alle tre renseanlæg.

Til det første af jeres renseanlæg (Vedbæk) har I indberettet en faktisk belastningsgrad på jeres renseanlæg på 8.332 PE målt i BOD, og I har

⁷

oplyst, at den faktiske belastningsgrad målt i COD er på 13.577 PE og målt i N er den på 14.614 PE. I ansøger i den forbindelse om, at få målt jeres faktiske belastning som en kombination af COD og N, og at den skal sættes til 13.800 PE.

En omregning til gram/dag af de faktiske belastningsgrader viser at 8.332 PE er lig med 499.920 gram/dag i BOD, 13.577 PE er lig med 1.697.125 gram/dag i COD og 14.614 PE er lig med 175.368 g/dag i N. Dette giver et COD/BOD forhold på 3,32 og et COD/N forhold på 9,68.

Normalforholdet mellem COD og BOD er 2,08, så jeres forhold er væsentligt forhøjet, og det er derfor vores vurdering, at forholdet er særligt, og at I skal kompenseres herfor. Normalforholdet mellem COD og N er på 10,4 og det er derfor vores vurdering, at jeres forhold ikke er væsentlig lavere, end normallen. Vi mener derfor, at den faktiske belastning målt i COD afspejler jeres reelle belastningsgrad.

Meromkostningen er beregnet som forskellen i netvolumenbidrag, når man erstatter 8.332 PE med 13.577 PE i jeres indberetning. Meromkostningen bliver derfor 358.466 kr.

Til det andet af jeres renseanlæg (Bistrup) har I indberettet en faktisk belastningsgrad på jeres renseanlæg på 7.402 PE målt i BOD, og I har oplyst, at den faktiske belastningsgrad målt i COD er på 11.060 PE og målt i N er den på 14.460 PE. I ansøger i den forbindelse om, at få målt jeres faktiske belastning som en kombination af COD og N, og at den skal sættes til 12.000 PE.

En omregning til gram/dag af de faktiske belastningsgrader viser at 7.402 PE er lig med 444.120 gram/dag i BOD, 11.060 PE er lig med 1.382.500 gram/dag i COD og 14.460 PE er lig med 173.520 g/dag i N. Dette giver et COD/BOD forhold på 3,11 og et COD/N forhold på 7,97.

Normalforholdet mellem COD og BOD er 2,08, så jeres forhold er væsentligt forhøjet, og det er derfor vores vurdering, at forholdet er særligt, og at I skal kompenseres herfor. Normalforholdet mellem COD og N er på 10,4 og det er derfor også vores vurdering, at jeres forhold er væsentlig lavere, end normallen. Vi mener derfor, at den faktiske belastning bedst beskrives, som en kombination af COD og N, og at jeres faktiske belastning skal sættes til 12.000 PE.

Meromkostningen er beregnet som forskellen i netvolumenbidrag, når man erstatter 7.402 PE med 12.000 PE i jeres indberetning. Meromkostningen bliver derfor 320.995 kr.

Til det tredje af jeres renseanlæg (Sjælsø) har I indberettet en faktisk belastningsgrad på jeres renseanlæg på 7.225 PE målt i BOD, og I har oplyst, at den faktiske belastningsgrad målt i COD er på 12.770 PE og målt i N er den på 17.280 PE. I ansøger i den forbindelse om, at få målt jeres

faktiske belastning som en kombination af COD og N, og at den skal sættes til 14.000 PE.

En omregning til gram/dag af de faktiske belastningsgrader viser at 7.225 PE er lig med 433.500 gram/dag i BOD, 12.770 PE er lig med 1.596.250 gram/dag i COD og 17.280 PE er lig med 207.360 g/dag i N. Dette giver et COD/BOD forhold på 3,68 og et COD/N forhold på 7,70.

Normalforholdet mellem COD og BOD er 2,08, så jeres forhold er væsentligt forhøjet, og det er derfor vores vurdering, at forholdet er særligt, og at I skal kompenseres herfor. Normalforholdet mellem COD og N er på 10,4 og det er derfor også vores vurdering, at jeres forhold er væsentlig lavere, end normalen. Vi mener derfor, at den faktiske belastning bedst beskrives, som en kombination af COD og N, og at jeres faktiske belastning skal sættes til 14.000 PE.

Meromkostningen er beregnet som forskellen i netvolumenbidrag, når man erstatter 7.225 PE med 14.000 PE i jeres indberetning. Meromkostningen bliver derfor 434.265 kr.

Jeres angivelse af særlige forhold vedrørende forhøjet belastning på renseanlæg har medført, at I bliver kompenseret med 1.113.726 kr. i benchmarkingmodellen.

Infrastrukturprojekt

I har i indberetningen til de økonomiske rammer for 2017 søgt om særlige forhold for infrastrukturprojekter. I har oplyst, at følgende aktiver er udtaget før tid som følge af et infrastrukturprojekt:

Beskrivelse af investeringen	Årstal	Mængde
Ledningsnet – Land		
Ø 200 mm < Ledningsnet ≤ Ø 500 mm	1950	81 meter
Brønde og stik, ledningsnet – Land		
Brønde	1950	2 stk.

Det er vores vurdering, at forholdet er særligt, og at I skal kompenseres herfor. Meromkostningen er beregnet ved at indsætte de udtagne aktiver i et tomt POLKA-ark og udregne den prisfremskrevne afskrivning, de giver i 2015. Meromkostningen bliver derfor 2.497 kr.

Husleje

I har i indberetning til økonomiske rammer for 2017 søgt om særlig forhold til husleje.

Det er vores vurdering, at selskaber, som lejer bygninger til brug for selskabets primære aktiviteter ikke behandles på samme vilkår, som selskaber, der ejer sine bygninger. Selskaber som ejer bygninger opnår et højere CAPEX-netvolumenmål i den totaløkonomiske benchmarking model, end selskaber som lejer bygninger. Det er derfor vores vurdering, at sel-

skaber, der lejer deres bygninger skal have korrigeret deres CAPEX-netvolumenmål, som ligger til grund for benchmarkingen med et beløb, som svarer til de afskrivninger de ville have haft, såfremt selskabet havde ejet bygningerne.

På baggrund af ovenstående er det vores vurdering, at der skal tages højde for husleje i forbindelse med jeres benchmarking for 2017. I kompenseres derfor med 131.380 kr. i benchmarkingmodellen.

Grunde

I har i indberetning til økonomiske rammer for 2017 søgt om særlig forhold til leje af grunde.

Det har tidligere været vores vurdering, at selskaber som lejer grunde, havde et særligt forhold svarende til renteomkostningerne for grunden. I den totaløkonomiske benchmarkingmodel indgår renteomkostninger for lejere som en del af driftsomkostningerne. For selskaber, der ejer grunde, indgår renteomkostningerne som en del af anlægsomkostningerne, idet de finansielle omkostninger indgår heri, og dermed indgår de i de totaløkonomiske omkostninger, på lige fod med selskaber som lejer.

Det er på baggrund af ovenstående vores vurdering, at leje af grunde ikke er et særligt forhold i den totaløkonomiske benchmarkingmodel og I derfor ikke kompenseres herfor.

Samlet vurdering af særlige forhold

Jeres angivelse af særlige forhold vedrørende belastning på renseanlæg samt infrastrukturprojekt har medført, at I bliver kompenseret med 1.116.223 kr. i benchmarkingmodellen. Yderligere medfører jeres ansøgning af husleje som et særligt forhold, at jeres CAPEX-netvolumenmål forøges med 131.380 kr.

Costdriversammensætning

Vi har gennemført en analyse af betydningen af jeres sammensætning af costdrivere i forhold til beregningen af de individuelle effektiviseringspotentialer.

Det er vores vurdering, at I ikke har en særlig sammensætning af costdrivere. Det betyder, at jeres effektiviseringspotentialer fastholdes. En beskrivelse af analysen fremgår af bilag 1 og resultaterne kan ses i bilag 4.

Ændring af individuelt effektiviseringskrav

Vi er blevet gjort opmærksomme på, at effektiviseringspotentialer på omkostninger til nye godkendte miljø- og servicemål i prisløftet for 2016 er opgjort forkert i jeres afgørelse om økonomisk ramme for 2017, som I modtog i december 2016.

Dette skyldes, at omkostninger til nye godkendte miljø- og servicemål ved en fejl ikke blev medregnet i det effektive omkostningsniveau. Det

betyder, at I har fået identificeret hele omkostningen som effektiviseringspotentiale, da I har fået godkendt nye miljø- og servicemål i forbindelse med prisloft for 2016. Dette har ikke været hensigten.

Vi har derfor korrigeret beregningen af jeres individuelle effektiviseringskrav, således at der tages højde for jeres nye godkendte miljø- og servicemål i prisloftet for 2016. Dette medfører, at jeres individuelle effektiviseringskrav bliver lavere, og at jeres samlede økonomiske ramme bliver højere.

Opgørelsen af jeres individuelle effektiviseringskrav fremgår af fane 4 i bilag A.

Overtagelse af private kloakanlæg

Vi har ikke foretaget en fornyet benchmarking som følge af jeres overtagelse af de to private kloakanlæg. Dette skyldes, at vi ikke har oplysninger til at foretage en retvisende fornyet benchmarking, og at det ikke har været muligt at fremskaffe oplysningerne.

Det drejer sig specielt om kloakanlæggenes driftsomkostninger fra 2015, men også om opgørelsen af kloakanlæggenes præcise investerings- og finansielle omkostninger. Sidstnævnte vurderes ikke at være sammenlignelige med opgørelsen af jeres øvrige investerings- og finansielle omkostninger.

Vi har på den baggrund ikke foretaget en fornyet benchmarking.

Generelt effektiviseringskrav

Vi har korrigeret jeres økonomiske ramme med et generelt effektiviseringskrav på jeres driftsomkostninger og jeres anlægsomkostninger.

Det generelle effektiviseringskrav på jeres *driftsomkostninger* udgør 2 pct. af de driftsomkostninger, der indgår i jeres indtægtsramme for 2017 (ØR-bekendtgørelsens § 9, stk. 1, 2. pkt.).

Det generelle krav på jeres *anlægsomkostninger* udgør en procentdel af de anlægsomkostninger, som indgår i indtægtsrammen for 2017 (ØR-bekendtgørelsens § 9, stk. 1, 3. pkt.). Vi har beregnet procentdelen på baggrund af produktivitetsudviklingen (ØR-bekendtgørelsens § 10, stk. 2).

Overtagelse af private kloakanlæg

Det generelle effektiviseringskrav er ændret som følge af jeres overtagelse af private kloakanlæg ved Henriksholm Alle og Nærumgårdsvej.

Opgørelsen af jeres generelle effektiviseringskrav fremgår af fane 5 i bilag A.

Historisk over- eller underdækning

Ved overgangen til den nye regulering bevarer det tidligere udmeldte prisloft for 2015 sin gyldighed (ØR-bekendtgørelsen § 27, stk. 3). Vi har derfor indregnet en eventuel resterende historisk over- eller underdækning frem til og med 2020.

Opgørelsen af jeres historiske over- eller underdækning fremgår af fane 6 i bilag A.

Korrektion af prisloft 2015

Ved overgangen til den nye regulering bevarer det tidligere udmeldte prisloft for 2015 sin gyldighed (ØR-bekendtgørelsen § 27, stk. 3). Vi har derfor foretaget en korrektion af de budgetterede omkostninger i jeres prisloft for 2015.

1:1 omkostninger

Vi foretager alene korrektioner for godkendte 1:1 omkostninger (ØR-bekendtgørelsen § 27, stk. 2). I kan derfor kun blive korrigeret for udgifter og tillæg, som vi har godkendt i prisloftet for 2015.

I har blandt andet indberettet omkostninger til undersøgelsesudgifter i forbindelse med fusion (272.742 kr.). Omkostningerne hertil er imidlertid ikke blevet godkendt i jeres prisloft for 2015 og bliver derfor ikke medtaget i korrektionen af jeres 1:1 omkostninger for 2015.

Vi har på baggrund af jeres indberettede reguleringsregnskab for året 2015 samt den tilhørende underskrevne revisorerklæring af 13. maj 2016 godkendt jeres resterende faktiske 1:1 omkostninger i 2015.

Høringssvar

I har i jeres høringssvar angivet, at I har indberettet undersøgelsesudgifter i forbindelse med fusion. Denne omkostning er imidlertid blevet afvist med den begrundelse, at den ikke var budgetteret.

I anmoder om, at få omkostningen med som en ikke-påvirkelig omkostning.

Dette er blevet behandlet i afsnittet Grundlag.

Vi har på den baggrund ikke foretaget nogen ændringer i jeres 1:1 omkostninger.

Opgørelsen af korrektionerne fremgår af fane 8 i bilag A.

Nettofinansielle poster

Vi har på baggrund af jeres indberettede reguleringsregnskab for året 2015 samt den tilhørende underskrevne revisorerklæring af 13. maj 2016 godkendt jeres faktiske nettofinansielle poster i 2015.

Opgørelsen af korrektionerne fremgår af fane 8 i bilag A.

Driftsomkostninger til miljø- og servicemål

I har til prisloftet for 2015 fået godkendt et tillæg til dokumenteret spildevandssikkerhed (400.000 kr.). Af jeres indberetning til den økonomiske ramme for 2017 fremgår denne omkostning ikke, og I har ikke dokumenteret, at I har afholdt denne omkostning i 2015. I får derfor et fradrag i korrektionen for jeres miljø- og servicemål svarende til det tillæg, I fik godkendt i prisloftsafgørelsen for 2015.

Vi har på baggrund af jeres indberettede reguleringsregnskab for året 2015 samt den tilhørende underskrevne revisorerklæring af 13. maj 2016 godkendt jeres resterende faktiske omkostninger til miljø- og servicemål i 2015.

Opgørelsen af korrektionerne fremgår af fane 8 i bilag A.

Driftsomkostninger til medfinansiering af klimatilpasningsprojekter

Vi har på baggrund af jeres indberettede reguleringsregnskab for året 2015 godkendt jeres afholdte omkostninger til medfinansieringsprojekter i 2015. I bliver korrigeret for forskellen mellem jeres tillæg i prisloft 2015 og jeres faktisk afholdte omkostninger.

Opgørelsen af korrektionerne fremgår af fane 8 i bilag A.

Planlagte investeringer

Vi har på baggrund af jeres indberettede investeringsregnskab for året 2015 samt den tilhørende underskrevne revisorerklæring af 13. maj 2016 vurderet, at de indberettede gennemførte investeringer er tillægsberettigede.

Opgørelsen af jeres gennemførte investeringer i 2015 fremgår af fane 7 i bilag A. Opgørelsen af korrektionerne for jer fremgår af fane 8 i bilag A.

Kontrol af prisloft 2015

Ved overgangen til den nye regulering bevarer det tidligere udmeldte prisloft for 2015 sin gyldighed (ØR-bekendtgørelsen § 27, stk. 3). Vi har derfor kontrolleret, om I har overholdt indtægtsrammen i jeres prisloft for 2015.

Opgørelsen af, om I har overholdt indtægtsrammen i prisloft 2015, fremgår af fane 9 i bilag A.

Med venlig hilsen

Forsyningssekretariatet

A handwritten signature in dark ink that reads "Tone Madsen". The signature is written in a cursive, flowing style.

v/ Tone Madsen

Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Konkurrenceankenævnet (vandsektorlovens § 26, stk. 2) efter bestemmelserne i vandsektorlovens kapitel 9. En klage til Konkurrenceankenævnet skal indgives skriftligt af de klageberettigede til Forsyningssekretariatet (vandsektorlovens § 27).

Forsyningssekretariatet sender umiddelbart efter klagefristens udløb klagen til Konkurrenceankenævnet ledsaget af den påklagede afgørelse og det materiale, der er indgået i sagens bedømmelse. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt.

De klageberettigede er adressaten for afgørelsen (vandsektorlovens § 27). For så vidt angår spørgsmål om natur og miljø er endvidere følgende klageberettigede:

- 1) offentlige myndigheder,
- 2) lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen, og
- 3) landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø.

Konkurrenceankenævnet opkræver et gebyr på 5.000 kr. for at behandle en klage og fastsætter frist for dets indbetaling. Betalingen sker direkte til Konkurrenceankenævnet.

Forsyningssekretariatets afgørelser efter vandsektorloven eller de regler, der fastsættes i medfør heraf, kan ikke indbringes for domstolene, før Konkurrenceankenævnets endelige afgørelse foreligger (vandsektorlovens § 29, stk. 2).